

130 ปี 'กรมหลวงชุมพร' องค์พระบิดาของทหารเรือไทย

‘แผ่นดินใดให้กำเนิดมา...
จงชื้อสัตย์ต่อแผ่นดินนั้น’

เมื่อครั้งเสด็จไปทรงศึกษา จดองค์พระองค์ในพิธีโสกันต์ ณ ประเทศอังกฤษ

“...กิจการทหารเรือไทย เท่าที่ได้เป็นอยู่ในขณะนั้นต้องอาศัยชาวต่างประเทศ เป็นผู้บังคับบัญชาการเรือและป้อมอยู่เป็นอันมาก จึงไม่สู้จะมีความมั่นคงเท่าใดนัก ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ ร.ศ.112 เป็นตัวอย่างอันดี ฉะนั้น จึงนับว่าเหมาะสมในการส่งพระราชโอรสไปศึกษาวิชาการทหารเรือในครั้งนั้น...”

พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่ทรงมีไว้ในประวัติศาสตร์ และน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทรงส่งพระราชโอรสทั้งหลายไปทรงศึกษาเล่าเรียนในประเทศต่างๆ หลายสาขาวิชาด้วยกัน

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เป็นพระราชโอรสองค์หนึ่ง ที่ทรงส่งไปศึกษาวิชาการทหารเรือ ที่ประเทศอังกฤษ และที่สุดได้นำความรู้ทางด้านการทหารเรือกลับมาพัฒนา ดำเนินการกิจการทหารเรือขึ้นในประเทศไทยสืบมาจนทุกวันนี้

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงได้รับการยกย่องเทิดพระเกียรติให้เป็น “องค์บิดาของทหารเรือไทย”

เพราะทรงเป็นผู้วางรากฐานและทรงเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการจัดตั้ง “โรงเรียนนายเรือ” อีกทั้งยังเป็นผู้ทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานที่ดินจากรัชกาลที่ 5

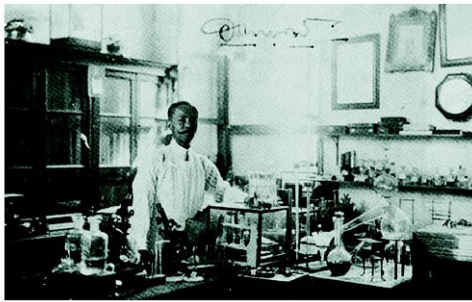
บริเวณอำเภอสัตหีบ เพื่อสร้างเป็นฐานทัพเรือ ซึ่งคงใช้อยู่ถึงทุกวันนี้

ปี 2553 วันที่ 19 ธันวาคม เป็นวาระครบรอบ 130 ปี วันคล้ายวันประสูติ อีกทั้งวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 เป็นวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ ของ พล.ร.อ. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งทางกองทัพเรือกำหนดให้เป็น “วันอาภากร” ดังนั้น เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระองค์ท่าน มูลนิธิราชสกุล

อาภากร จึงได้จัดทำ นาฬิกาข้อมือเทิดพระเกียรติ 130 ปี กรมหลวงชุมพร เพื่อนำรายได้มอบกิจการสาธารณกุศล จัดซื้อเครื่องมือแพทย์ให้กับโรงพยาบาลในสังกัดกรมแพทย์ทหารเรือ

ใครสนใจอยากทำบุญร่วมเป็นเจ้าของนาฬิกาที่ผ่านการปลุกเสกแล้วสามารถติดต่อไปที่มูลนิธิได้

สำหรับพระประวัติกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 28 ในพระบาทสมเด็จพระ

เมื่อครั้งทรงเป็น 'หมอมพร' รักงานการใช้

พระโอรสและพระธิดาทรงคล้อง

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับ เจ้าจอมมารดาโหมด มีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์

ประสูติในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2423 ตรงกับวันอาทิตย์ แรม 3 ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะโรง จุลศักราช 1242 เวลา 14.57 น. ทรงมีพระกนิษฐาและพระอนุชาร่วมพระมารดา 2 พระองค์

คือ พระองค์เจ้าหญิงอรุณศรีธรรมา (สิ้นพระชนม์เมื่อพระชันษาได้ 4 เดือน) และ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุริยงประยุรพันธ์ ต้นราชสกุล "สุริยง"

เมื่อยังทรงพระเยาว์ ทรงได้รับการศึกษาขั้นแรกในพระบรมมหาราชวัง โดย พระยาอิศรพันธุ์โสภณ (ม.ร.ว.พูน อิศรางกูร) เป็นพระอาจารย์ และทรงศึกษาภาษาอังกฤษกับนาย โรเบิร์ต แอล มอร์แรนต์ ชาวอังกฤษ ต่อมาทรงเข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนหลวง ณ พระตำหนักสวนกุหลาบ อยู่จนถึงทรงโสกันต์

เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวส่งไปทรงศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษพร้อมกับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ซึ่งขณะนั้นทรงดำรงพระอิสริยยศศักดิ์เป็น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ โดยมี เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เมื่อครั้งมีบรรดาศักดิ์เป็น สมเด็จพระมนตรียพจนกิจ เป็นพระอภิบาล

เสด็จออกจากกรุงเทพฯ โดยเรือรบหลวงมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2436 ไปยังสิงคโปร์ ต่อจากนั้นทรงโดยสารเรือเมล์ ชื่อ "ออเครบิต" ไปถึงเมืองตูริน ในอิตาลี แล้วเสด็จโดย ทางรถไฟไปยังกรุงปารีส และ ลอนดอน ตามลำดับ

ในขั้นแรก เสด็จในกรมฯ ประทับร่วมกับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ที่ "โบรตัน" และ "บอสกอต"

เพื่อทรงศึกษาภาษา และวิชาเบื้องต้น ทรงประทับอยู่กับครอบครัวของ Mr.Basil Thomson ที่เมือง North Lodge Ascot เป็นเวลา 1 ปี กับ 8 เดือน

เสด็จในกรมฯ เคยตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ไปเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียที่พระราชวังวินด์เซอร์ ตลอดจนตามเสด็จไปทัศนศึกษาทั้งในอังกฤษ และประเทศในยุโรป จนกระทั่งถึงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2438 จึงเสด็จไปเข้าโรงเรียนสวนกุหลาบสำหรับกวดวิชาเพื่อเตรียมเข้าศึกษาในโรงเรียนนายเรืออังกฤษ

โรงเรียนที่ทรงไปกวดวิชามีชื่อว่า The Seines ตั้งอยู่แขวงกรีนวิช ทางตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงลอนดอน มีนายลิตเติลจอห์น เป็นครูใหญ่ ผลการศึกษานี้ พระอภิบาลได้กราบบังคมทูลรายงานว่า

"... ความรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้นตามธรรมดา แต่วิชากระบวาทหารเรือขั้นต้น ก็ยิ่งขึ้นเร็วตามสมควร การเล่นแข่งแรง เช่น ฟุตบอล เป็นต้น นับว่า เป็นชั้นยอดของโรงเรียน เกือบว่าไม่มีใครอาจเข้าเทียบเทียม..."

เมื่อเสด็จในกรมฯทรงกวดวิชาแล้ว จากนั้นทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนเตรียมทหารเรือ ชื่อ "The Limes" ที่เมืองกรีนวิช (Greenwich) และทรงเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายเรืออังกฤษ ในราวปี พ.ศ.2439 การศึกษาในโรงเรียนนายเรือของอังกฤษนั้น จะต้องฝึกหัดศึกษาหลับนอนอยู่ในเรือประมาณ 3-4 เทอม เมื่อสอบความรู้ได้แล้วจะมีฐานะเป็น นักเรียนทำการนายเรือ (Midshipman) และไปฝึกในเรือรบประจำกองเรือต่างๆ อีกประมาณ 1-2 ปี จึงจะทำการสอบเพื่อเป็นนายเรือตรี

ต่อจากนั้น ทรงศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยทหารเรือ (Royal Naval College, Greenwich) โรงเรียนปืนใหญ่ และโรงเรียนตอร์ปิโด ระยะนี้ได้เสด็จไปดูงานการก่อสร้างเรือรบปืนใหญ่ การสร้างตอร์ปิโดในบริษัทเอกชนอีกหลายแห่ง ได้เลื่อนยศเป็นเรือเอก

เมื่อเสด็จในกรมฯ ทรงเป็นนักเรียนทำการนายเรือในราชนาวีอังกฤษ ทรงเล่าว่า "...มีโอกาสขึ้นทำการปราบจลาจล ที่เกาะครีท ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็นเวลาราว 3 เดือน ต้องนอนกลางดิน กินกลางทรายหนาวก็หนาว ในสนามรบต้องนอนกับศพที่ตายใหม่ๆ และบางครั้งอาจต้องอดอาหาร ต้องจับหอยทากมาเสวยกับหัวหอม ศพที่ถูกยิงที่ท้องนับว่าเหม็นร้ายกาจมาก ถึงจะเป็นศพตายใหม่ๆ ก็ตาม..."

รวมเวลาที่เสด็จในกรมฯ ทรงศึกษาอยู่ในราชนาวีอังกฤษ 6 ปีเศษ

ในขณะที่เสด็จในกรมฯ ทรงเป็นนักเรียนนายเรืออยู่ที่ประเทศอังกฤษนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เสด็จประพาสยุโรปเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2440 ด้วยเรือพระที่นั่งมหาจักรี กรมหลวงชุมพรฯ ได้ทรงเข้าเฝ้าฯ และได้ทรงถือน้ำพระพิพัฒน์จากพระองค์เอง เพื่อทรงแสดงความสามัคคีให้ปรากฏแก่พระเนตร สมเด็จพระบรมชนกนาถ

ครั้งเมื่อเสด็จในกรมฯ ทรงเข้าเฝ้าฯพระบาทสมเด็จพระ

กรมหลวงชุมพรกับหม่อมเจ้าทิพย์สัมพันธ์พระชายา

พระจุลจอมเกล้าฯ ในเรือพระที่นั่งมหาจักรีนั้น สมเด็จพระบรมชนกนาถมีพระราชปรารภเกี่ยวกับเสด็จในกรมฯ ว่า

"...ชายอาภากรนั้น อัยยาคัยเป็นคนซื่อมาแต่เดิม เป็นผู้ที่มีสมควรแก่วิชาที่เรียนอยู่แล้ว ไม่เป็นคนที่มีอัยยาคัยที่จะใช้ฝึกปากได้ในกิจการพลเรือน แต่ถ้าเป็นการในหน้าที่อันเดียว ซึ่งข้าพเจ้าคงจะมั่นคงในทางนั้น และตรงไปตรงมา การที่ได้พบคราวนี้นับว่าอัยยาคัยดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก"

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนนายเรืออังกฤษแล้ว ได้เสด็จกลับประเทศไทย

หลังจากที่เสด็จในกรมฯ เสด็จกลับมาถึงกรุงเทพฯ แล้ว ในวันที่ 23 มิถุนายน 2443 ได้รับพระราชทานยศเป็นนายเรือโท ในขั้นแรกทรงรับราชการในตำแหน่ง "พลเอกเบตเตอร์เนล" (นายธง) ของผู้บัญชาการกรมทหารเรือ คือ พลเรือโท พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม เสด็จในกรมฯ ทรงริเริ่มกำหนดแบบสัญญาณธงสองมือ และโคมไฟ ตลอดจนเริ่มฝึก "พลอาณัติสัญญา" (ทัศนสัญญาณ) ขึ้นเป็นครั้งแรก และได้รับพระราชทานยศเป็น "นายเรือเอก" (นาวาเอก-ปัจจุบัน)

พอถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2444 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็น รองผู้บัญชาการ กรมทหารเรือเลื่อนยศจากนายเรือเอก (นาวาเอก) เป็น "พลเรือตรี" และในปีเดียวกันนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศ เป็น "กรมหมื่นชุมพรเขตอุดมศักดิ์"

เสด็จในกรมฯ จึงนับเป็นพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์แรกของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้เสด็จไปทรงศึกษาเกี่ยวกับวิชาการทหารเรือต่างประเทศ

กรมหลวงชุมพรฯ ทรงรับราชการทหารเรือ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2443 การรับราชการของพระองค์

แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก จาก พ.ศ.2443 ถึง พ.ศ.2453 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงร่วมงานกับ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พัฒนากองทัพเรือไทยยุคใหม่ ทรงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนนักเรียนนายเรือชั้นใหม่ จนสามารถผลิตนายทหารผู้มีความสามารถออกมาได้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จมาเปิดโรงเรียนนายเรือในวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2449 และมีพระราชหัตถเลขาในสมุดเยี่ยมว่า

"วันที่ 20 พฤศจิกายน ร.ศ.125 เรา จุฬาลงกรณ์ พร. ให้มาเปิดโรงเรียนนี้ มีความปลื้มใจซึ่งได้เห็นการทหารเรือมีรากหยั่งลงแล้ว จะเป็นที่ยั่งยืนไปภายหน้า"

หลังจากรับราชการมาได้ 11 ปี ก็ทรงออกจากราชการ สาเหตุเพราะมีพวกทหารเรือเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกับทหารมหาดเล็ก เรื่องทราบไปถึงรัชกาลที่ 6 ทรงไม่พอใจพระทัย รับสั่งให้เจ้าคุณธรรมาภพ ไปทูลเสด็จในกรมฯ ให้ส่งทหารเรือที่วิวาทกลับไปให้ เสด็จในกรมฯ ไม่ยอมส่งให้และให้ไปกราบทูลพระเจ้าอยู่หัวว่า "เป็นเรื่องของคนวิวาทกัน" ว่าข้างใดเป็นผู้ผิดไม่ได้ และท่านก็รักทหารเรือเหมือนกับลูก ท่านไม่เคยส่งลูกไปให้ใครเขาเขี่ยนตี ถ้าจะตีก็ตีเสียเอง รัชกาลที่ 6 จึงกริ้วรับสั่งว่า "ถ้าไม่ส่งไปให้ก็ต้องให้ออกเพราะว่าทำงานร่วมกันไม่ได้"

เมื่อออกจากราชการแล้ว เสด็จในกรมฯ ทรงมีเวลาว่าง จึงทรงใช้เวลาศึกษาวิชาแพทย์แผนไทย พร้อมกับวิชาแพทย์แผนใหม่แบบตะวันตก กระทั่งมีความเชี่ยวชาญเรื่องลือไปทั้งพระนครว่าเป็น "หมอเทวดา" ทรงช่วยเหลือผู้ป่วยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และไม่เลือกชั้นวรรณะ แม้กับคนจีนในสำเพ็ง ทำให้คนจีนเหล่านั้นซาบซึ้งในพระกรุณาธิคุณ เรียกพระองค์ท่านว่า "เสด็จเตี่ย" และท่านเองก็ชอบให้คนเรียก "เตี่ย"

หม่อมเจ้าหญิงเรจินดา เสด็จในกรมฯ ทรงเล่าว่า เสด็จในกรมฯ ทรงส่งกล้องจุลทรรศน์มาสำหรับตรวจโรค มีห้องพิเศษเรียกห้องเคมีวิทยาศาสตร์ เพราะทรงชอบทดลอง มีการค้นคว้ายาแก้โรคต่างๆ และทรงนำเอาสัตว์ต่างๆ สัตว์เล็ก สัตว์ใหญ่ มาทดลองยาที่ทรงปรุงจนแน่ใจว่ารักษาโรคได้จึงนำไปใช้รักษาคนป่วย ทรงตั้งชื่อพระองค์เองว่า "หมอพร"

ที่สำคัญคือ ทรงชำระ "คัมภีร์อติสสารวรรค โบราณกรรม และปัจจุบันกรรม" ซึ่งเป็นตำราแผนโบราณจนเสร็จบริบูรณ์ เมื่อ พ.ศ.2458

คัมภีร์อติสสารวรรค โบราณกรรมและปัจจุบันกรรมนี้ เป็นสมุดข่อยที่บันทึกด้วยศิลปภาพเขียน หน้าปกลายปิดทองประณีต ด้านในมีตราราชสกุลอาณาจักร หน้าต่อไปเป็นภาพเขียนด้วยหมึกสี ภาพพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิ ด้านซ้ายและด้านขวา เป็นภาพฤษี 2 ตน นั่งพนมมือ มีอักษรเขียนเป็นภาษาบาลีว่า "กิริยาธ กิริยาธนะ" แปลว่า จะทำสิ่งใด ควรทำจริง ต่อมาในปี 2460 ช่วงปลาย สงครามโลกครั้งที่ 1 พระบาทสมเด็จพระ

พระมงกุฎเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ ให้ทรงกลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งครั้งนี้กรมหลวงชุมพรฯ ทรงพัฒนากองทัพเรือ โดยการวางแผนยุทธศาสตร์จัดวางงบประมาณในการซื้อเรือ ทรงวางรากฐานการบริหารงานของกองทัพเรือ ซึ่งนำมาสู่ความเป็นปึกแผ่นของกองทัพเรือไทย

ปี 2536 กองทัพเรือได้ประกาศขนานพระนามพระองค์ ว่า "พระบิดาของกองทัพเรือไทย" แล้วแก้ไขเป็น "องค์บิดาของทหารเรือไทย"

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ อภิเษกสมรสกับ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทิพยสันตพันธ์ (พระธิดาของเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช) มีพระโอรส 2 พระองค์ คือ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา และ หม่อมเจ้ารังษิยากร อาภากร ส่วนโอรสธิดาองค์อื่นๆ เกิดจากหม่อม

เฉพาะพระโอรสองค์ใหญ่ รัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นเป็น "พระองค์เจ้า" เพราะหลังจากเสกสมรสไม่กี่ปีต่อมา หม่อมเจ้าหญิงทิพยสันตพันธ์ กับเสด็จในกรมฯ มิได้ราบรื่น ทรงมีเหตุให้น้อยใจพระสวามี ทรงตั้งยาพิษปลงพระชนม์ตนเอง สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงสลดพระทัยยิ่งนัก เพราะทรงเป็นผู้สวามิภักดิ์ด้วยพระองค์เอง จึงมีพระเมตตาต่อพระโอรสพระองค์ใหญ่ของหม่อมเจ้าหญิงเป็นพิเศษ

กรมหลวงชุมพรฯ ยังทรงมี "พรสวรรค์" ในทางดนตรี ทรงขับร้องและทรงเครื่องดนตรีได้เกือบทุกชนิด ยังเคยทรงขับเสภาถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วย ทรงนิพนธ์เพลงปลุกใจให้นักเรียนนายเรือและทหารเรือขับร้อง มีสองเพลงที่รู้จักกันดี คือ "คัมมิง ทู ดิ ไรย์ (Coming Thro' the Rye)" กับ "ลาวคำเนินทราย" หรือ เพลง "สุนัขขี้เลื่อยขาด" สำหรับเพลง "คัมมิง ทู ดิ ไรย์" นั้น ชาวลูกประตู่รู้จักกันดีทุกคน เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องขึ้นต้นว่า "หะบสสมอพลันลัดอันคอนไป...ลัดไปเกาะสีซัง..."

ในวันที่ 1 เมษายน 2466 กรมหลวงชุมพรฯ ได้รับพระราชทานโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงทหารเรือ ต่อมาได้กราบบังคมลาราชการ เสด็จไปพักผ่อน ณ หาดทรายรี จังหวัดชุมพร แล้วประชวรด้วยพระโรคไขหวัดใหญ่อยู่เพียง 3 วันก็สิ้นพระชนม์ เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2466 พระชันษา 43 พรรษา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทาน และโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญพระศพไปพระราชทานเพลิง ณ เมรุท้องสนามหลวง

นับเป็นพระบรมวงศานุวงศ์องค์พระองค์หนึ่งที่ทรงคุณูปการอย่างสูงต่อแผ่นดินไทย

สกุณา ประยูรศุข

เรียบเรียง

นาฬิกาเทิดพระเกียรติ 130 ปี 'กรมหลวงชุมพร'

19 พฤษภาคม 2553 เป็นวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ของ พล.ร.อ.พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เพื่อรำลึกถึงพระองค์ท่าน มูลนิธิราชสกุลอาภากร จึง ได้จัดทำ นาฬิกาข้อมือเทิดพระเกียรติ 130 ปี กรมหลวงชุมพรเพื่อนำรายได้มอบกิจการสาธารณกุศล จัดซื้อเครื่องมือแพทย์ให้กับโรงพยาบาลในสังกัดกรมแพทยทหารเรือ

นาฬิกาเทิดพระเกียรตินี้ได้เชิญพระฉายาลักษณ์ประทับบนหน้าปัดนาฬิกา แล้วนำให้พระเกณีนั่งปรกและเข้าพิธีมงคลอภิเษกทั้งหมดมี 5 แบบ คือ 1.นาฬิกาข้อมือชาย ออโตเมติก สวิส ราคาเรือนละ 31,000 บาท 2.นาฬิกาข้อมือชาย สวิส ราคาเรือนละ 14,000 บาท 3.นาฬิกาข้อมือหญิง สวิส ราคาเรือนละ 14,000 บาท 4.นาฬิกาข้อมือเด็ก ญี่ปุ่น ราคาเรือนละ 9,000 บาท 5.นาฬิกาข้อมือหญิง ควอร์ตซ์ ญี่ปุ่น ราคาเรือนละ 5,900 บาท และในโอกาสวันอาภากร 19 พฤษภาคม ผู้สั่งชื่อนาฬิกาในเดือนพฤษภาคมและมีภูมายน จะ ได้รับวัตถุมงคลที่เข้าพิธีในวันเดียวกันเป็น ที่ระลึก 1 องค์ สนใจสั่งจองหรือสอบถามได้ที่ร้านนาฬิกาชั้น 1 ร้านค้ากรมสวัสดิการทหารเรือ (สวนนันทอุทยาน) พระราม 9 โทร.0-2 848-9699 หรือ มูลนิธิราชสกุลอาภากร โทร. 0-2468-2696, 08-3788-4398-9, 08-6 315-9098-9 และ 08-6375-9098-9 หรือ โอนเงินผ่านบัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 080-2-82378-9 ธนาคารกสิกรไทย สาขาดาวคะนอง แล้วส่ง โทรสารการโอนเงินไปที่หมายเลข 0-2877-8642

